

بودجه‌ریزی دولتی در ایران

بر اساس طبقه‌بندی جدید (نظام GFS)

تألیف: علی بابا سعادتی

سرشناسه	سیفالهی، علی بابا، ۱۳۵۲
عنوان و نام پدیدآور	بودجه‌ریزی دولتی نوین / نویسنده: علی بابا سیفالهی.
مشخصات نشر	خرم آباد: دانشگاه آزاد اسلامی (خرم آباد)، ۱۳۸۹.
مشخصات ظاهری	۴۴۴ ص.
شابک	۹۷۸-۹۶۴-۱۰-۰۵۰۰-۱
وضعیت فهرست‌نویسی	فیا
موضوع	بودجه — ایران
موضوع	بودجه ریزی — ایران
موضوع	مالیه عمومی — ایران
موضوع	ایران — هزینه های دولتی
موضوع	ایران — سیاست اقتصادی
شناسه افزوده	دانشگاه آزاد اسلامی. واحد خرم آباد
رده‌بندی کنگره	HJ2154/4/س۸۵، ۹۱۲/۱
رده‌بندی دیویی	۳۵۲/۱۲۰۹۵۵
شماره کتاب‌شناسی ملی	۵۹۶

نام کتاب : بودجه‌ریزی دولتی در ایران براساس طبقه‌بندی GFS

تألیف : علی بابا سیفالهی

ناشر : دانشگاه آزاد اسلامی واحد خرم‌آباد - تلفن ۰۶۶۱-۶۲۰۰۰۲۶

صفحه آرا : سعید موسویان

طرح جلد : سعید مهربانی

شمارگان : ۱۰۰۰ نسخه

نوبت چاپ : اول - ۱۳۹۱

بهاء : ۶۰۰۰۰ ریال

شابک : ۹۷۸-۹۶۴-۱۰-۰۵۰۰

لیتوگرافی، چاپ و صحافی: سازمان چاپ و انتشارات دانشگاه آزاد اسلامی

مقدمه

بودجه به عنوان یکی از ابزارهای اجرای برنامه‌های بلندمدت، میان مدت و کوتاه مدت دولتی است. بودجه‌ریزی مناسب، دولتها را برای رسیدن به برنامه چشم‌انداز بلندمدت در راستای اجرای برنامه‌ها کمک می‌کند. به همین موازات که کمک کننده دولت است، گاهی اوقات به علت سهل انگاری و یا ندانم کاری در تصمیم‌گیرهای مالی ممکن است اثرات بسیار مخربی به جا بگذارد و جبران آن خیلی سخت خواهد بود. لذا در نحوه‌ی مراحل تهیه و تنظیم و پیشنهاد، تصویب و اجرای بودجه و همچنین نظارت بر اجرای بودجه، باید خیلی با دقت عمل شود.

نظر به اینکه بودجه اهمیت ویژه‌ای به عنوان برگ آئین سند مالی کشور دارد و همچنین مهم‌ترین عامل مؤثر در شاخص‌های کلان اقتصادی، اجتماعی و... است، ضروری به نظر می‌رسد به این نکته اشاره شود که کلیه مطالب، نوشته‌ها و منابع مربوط به آن باید به گونه‌های مختلف و به ساده‌ترین و روان‌ترین شیوه‌ی ممکن برای مخاطبین محترم ویرایش شود تا از آن بهره مناسب و مفیدتر ببرند. این امر موجب شفاف‌سازی و اطلاع‌رسانی دقیق می‌گردد.

همانطور که می‌دانیم کتاب‌های زیادی و با عناوین مشابه و متفاوت به فراگیران، کارشناسان، دانشجویان و... ارائه گردیده است. به نظر می‌رسد هر روز مخاطبین به دنبال کتابی هستند که دارای ویژگی‌هایی از قبیل جامع، مختصر و مفید بودن، به روز بودن (یا به اصطلاح دارای تازه‌ترین تغییرات روز)، روان واز همه مهمتر کاربردی باشد. از آنجا که همه‌ی منابع موجود مفید و مناسب می‌باشند، بنده نیز سعی نموده- ام که به تدوین و تألیف کتابی با ویژگی‌های فوق بپردازم به همین خاطر با استفاده از سایر منابع موجود، مجموعه حاضر پدید آمد تا به حول و قوه‌ی الهی بتواند مخاطبین محترم را راضی‌تر نماید. کتاب حاضر می‌تواند مورد استفاده مدیران و کارشناسان ادارات دولتی، دانشجویان، داوطلبان کنکور کارشناسی ارشد و سایر فراگیران قرار گیرد.

از آنجا که هر تألیفی خالی از عیب و نقص نمی‌باشد جا دارد از مخاطبین و اساتید محترم استدعا شود که در جهت اصلاح و به‌روزرسانی فوق بنده را یاری نمایند. پیشاپیش از همکاری و مساعدت همگی کمال تشکر را دارم.

علی‌بابا سیف‌الهی

خرم آباد - ۱۳۸۸

فهرست مطالب

فصل اول: سیر تحول، کلیات و مفاهیم بودجه

۱۷	 مقدمه
۱۸	 سیر تحول وظایف و نقش اقتصادی دولت
۲۹	 نقش مالی‌های عمومی دولت و تناسب بین آنها
۳۰	 سیر تحول بودجه در جهان
۳۴	 سیر تحول بودجه در ایران
۴۵	 ادبیات بودجه
۴۶	 اهمیت بودجه
۴۷	 تفاوت بین بودجه‌ریزی رفتاری و بودجه‌ریزی خصوصی
۴۸	 تعریف بودجه
۵۱	 وجوه اشتراک تعاریف بودجه
۵۱	 خلاصه بودجه سالانه کل کشور
۵۸	 مفهوم دستگاه اجرایی
۶۰	 واژه‌های مرتبط با بودجه دولتی

فصل دوم: اصول بودجه

۷۷	 مقدمه
۷۸	 اصل سالانه
۷۹	 اصل وحدت
۸۰	 اصل جامع بودن
۸۲	 اصل تفصیل
۸۳	 اصل تخصیص
۸۵	 اصل عدم تخصیص

۸۶	 اصل مدیریت
۸۷	 اصل قانونی بودن
۸۷	 اصل شفافیت
۸۸	 اصل تعادل بودجه
۹۲	 اصل انعطاف پذیری

فصل سوم: مراحل بودجه

۹۹	 مقدمه
۱۰۰	 مراحل بودجه
۱۰۴	- مرحله‌ی تهیه و تنظیم پیشنهاد
۱۰۹	- مرحله‌ی رسیدگی و تصویب بودجه
۱۲۰	- مرحله‌ی اجرای بودجه
۱۵۲	- مرحله‌ی نظارت بر بودجه
۱۵۷	نقش و مسئولیت مراجع قانونی نسبت به مراحل بودجه
۱۵۷	- نقش قوه مقننه در تدوین سیاست‌های اقتصادی و مالی
۱۶۰	- نقش قوه مجریه در تنظیم خط‌مشی‌های اقتصادی
۱۷۹	- نقش نظارت قوه قضائیه

فصل چهارم: طبقه‌بندی‌های بودجه

۱۸۳	 مقدمه
۱۸۴	 تعریف طبقه‌بندی
۱۸۶	 انواع طبقه‌بندی‌های بودجه
۱۸۷	- طبقه‌بندی منابع (دریافتها)
۱۹۷	- طبقه‌بندی مصارف (هزینه‌ها/پرداختها)
۲۲۳	- طبقه‌بندی سازمانی

۲۲۵	 طبقه‌بندی عملیاتی
۲۲۳	 طبقه‌بندی اقتصادی

فصل پنجم: روش‌های تنظیم بودجه

۲۲۹	 مقدمه
۲۵۰	 تشکیلات واحد بودجه
۲۵۰	 الف) روش‌های پیش‌بینی درآمد
۲۵۱	 روش سال ماقبل آخر
۲۵۲	 روش حد وسط‌ها
۲۵۲	 روش پیش‌بینی • تقیم
۲۵۲	 روش روند الهای • بل
۲۵۲	 روش نتایج تجربی • صل از مطالعات تطبیقی
۲۵۲	 روش تجربه و تحلیل هم‌زمانی‌ها
۲۵۳	 روش سنجیده منظم (سیستماتیک) • ...
۲۵۳	 ب) روش‌های برآورد هزینه‌ها
۲۵۴	 بودجه متداول (ستی) • ...
۲۵۵	 بودجه برنامه‌ای • ...
۲۵۸	 بودجه عملیاتی • ...
۲۶۴	 نظام بودجه‌بندی طرح و برنامه • ...
۲۶۵	 روش بودجه‌بندی بر مبنای صفر • ...
۲۶۸	 روش چارچوب میان مدت مخارج • ...

فصل ششم: مشکلات نظام بودجه‌ریزی

۲۷۳	 مقدمه
۲۷۴	 بودجه کشورهای در حال توسعه • ...

۲۷۵	 برخی مشکلات بودجه‌ریزی کشورهای در حال توسعه
۲۸۰	 عناصر بهبود بودجه کشورهای در حال توسعه
۲۸۱	 برخی از مشکلات اداری و مالی بودجه در ایران

فصل هفتم: آثار و توسعه اقتصادی بودجه

۲۹۱	 مقدمه
۲۹۲	 نقش دولت‌ها در بودجه و توسعه اقتصادی
۲۹۹	 بودجه و برنامه‌ریزی اقتصادی
۳۰۱	 نقش بودجه و برنامه‌ریزی بودجه
۳۰۳	 نقش‌های دولت در اقتصاد عمومی و بودجه
۳۰۷	 کسر بودجه و اوضاع آن
۳۰۹	 سیاست کسر بودجه
۳۱۱	 راه‌های تأمین کسری بودجه
۳۲۳	 نقش اقتصادی بودجه در کشورهای در حال توسعه

فصل هشتم: جنبه‌های مختلف بودجه

۳۲۹	 مقدمه
۳۳۰	 ۱. جنبه‌های قانونی بودجه
۳۳۰	 الف) قوانین حاکم بر نظام بودجه‌ای
۳۳۱	 ب) بودجه و معاملات دولتی
۳۳۲	 ج) گزارش تفریغ بودجه
۳۳۳	 ۲. جنبه‌های ساختاری بودجه
۳۳۴	 الف) مقایسه بخش خصوصی و عمومی
۳۳۷	 ب) ساختار اقتصادی بودجه در ایران
۳۳۹	 ج) ساختار برنامه و بودجه

۳۴۰	 جنبه‌های فنی بودجه
۳۴۱	 (الف) بودجه بعنوان وسیله کنترل
۳۴۲	 (ب) بودجه بعنوان وسیله‌ای برای بهبود مدیریت
۳۴۳	 (ج) بودجه برای برنامه‌ریزی
۳۴۵	 ۴. جنبه‌های برنامه‌ای و ارتباطی
۳۴۵	 (الف) رابطه‌ی بودجه و برنامه‌ریزی
۳۴۷	 (ب) رابطه‌ی بین بودجه و برنامه اقتصادی
۳۴۷	 (ج) رابطه‌ی بودجه و سیاست‌گذاری
۳۴۹	 (د) رابطه‌ی بودجه با حسابداری ملی و حسابداری دولتی
۳۵۰	 (ه) رابطه‌ی بودجه با مدیریت دولتی

فصل نهم: مداخلات بر بودجه عملیاتی و نظام GFS

۳۵۵	 مقدمه
۳۵۶	 (الف) بودجه عملیاتی
۳۵۸	 عناصر کلیدی
۳۶۱	 الزامات بودجه عملیاتی
۳۶۶	 نقش بهبود عملکردی بودجه عملیاتی
۳۶۹	 اجرای بودجه عملیاتی
۳۷۰	 مراحل محاسبه هزینه عملیات (فعالیت)
۳۷۱	 اهداف و منافع حاصل از هزینه‌یابی فعالیت
۳۶۲	 طبقه‌بندی هزینه‌ها
۳۷۳	 اهداف روش هزینه‌یابی بر مبنای فعالیت
۳۷۸	 فرآیند روش هزینه‌یابی بر مبنای فعالیت
۳۸۴	 متدولوژی هزینه‌یابی

۳۸۴	 مؤلفه‌های بودجه عملیاتی
۳۸۴	 برنامه
۳۸۵	 فعالیت
۳۸۵	 هزینه و نظام هزینه‌یابی
۳۹۰	 روش‌های برآورد قیمت تمام‌شده
۳۹۰	 برآورد هزینه‌های عملیات غیرقابل سنجش
۳۹۰	 شاخص‌ها
۳۹۱	 سیستم حسابداری
۳۹۴	 اطلاعات مالی، عنوان مبنائی برای پاسخگویی
۳۹۵	 تجربه برخی از کشورها، اجرای بودجه عملیاتی
۴۰۰	 الف- تلاش‌های به عمل آمده، در زمینه فرهنگ‌سازی بودجه‌ریزی عملیاتی
۴۰۳	 ب- موانع اصلی مؤثر بر اجرای بودجه عملیاتی
۴۰۷	 ج- تجربیات (درس‌های) حاصل از اجرای بودجه عملیاتی
۴۰۹	 (ب) نظام آمارهای مالی دولت
۴۱۰	 اهداف دستورالعمل نظام آمارهای مالی دولت
۴۱۲	 ویژگی‌های نظام آمارهای مالی دولت
۴۱۵	 مقایسه نظام سستی و تأثیر جریان‌ها و وقایع اقتصادی
۴۱۶	 ساختارها و نظام بودجه‌ای آمارهای مالی دولت
۴۱۹	 انواع دستگاه‌های اجرایی از نظر حساب‌های ملی
۴۱۹	 قواعد حسابداری در نظام آمارهای مالی دولت
۴۲۰	 نوع نظام حسابداری
۴۲۱	 ارزش‌گذاری
۴۲۱	 زمان ثبت جریان

۴۲۱ تلفیق
۴۴۰ منابع

www.ketab.ir